Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ !

ЭНГСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр торуттараллыбыта

2002 с.
От ыйын
27
күнэ
субуота
№ 89 (9083)

Улуус баһылыгын дьаһала

2002 сылга Нам улууһугар Бүтүн Россиятаабы биэрэпиһи ыытыы туһунан

25.01.2002 с. 8-ФЗ №-дээх «Бүтүн Россиятаабы биэрэпис туһунан» Федеральнай Сокуоннга олоҕуран уонна 24.05.2002 с. 131 №-дээх «Саха республикатыгар Бүтүн Россиятаабы биэрэпиһи ыытыы туһунан» СР правительствотын дьаһалын, правительство председателэ С.Н. Назаров 15.05.2002 с. «Улуустар уонна куораттар баһылыктарыгар» суругун толоҕор инниттэн дьаһайабын:

1. Ыраах сытар Арбын, Көбөкөн, Фрунзе, 2 Хомустаах нэһилиэктэригэр Бүтүн Россиятаабы биэрэпиһи балаҕан ыйын 1-8 күннэригэр ыытарга.

2. Ыраах сытар нэһилиэктэргэ биэрэпиһи ыытыы эппиэтинэһин Арбын баһылыгар (Колесов С.В.), Көбөкөн баһылыгар (Ноговицын К.Н.), Фрунзе баһылыгар (Ядрихинскай И.Г.), 2 Хомустаах баһылыгар (Тарскай П.Е.) сүктэрэргэ.

3. «Быткомбинат» ООО директорыгар (Степанов Я.В.):

-1-кы №-дээх биэрэпис учаастагын дьиэнэн, мебелинэн, баһаартан сэрэхтээх буолуу средстволарынан, харабылынан хаа ччыйарыгар;

-от ыйын 22 күнүттэн балаҕан ыйын 24 күнүгэр диэри дьиэни арендалыыр туһунан дуогабар түһэрсэригэр.

4. 1-кы №-дээх биэрэпис отделын сэбиэдиссэйинэн Нам селотун дьаһалтатын бухгалтерын Дьяконова Наталья Егоровнаны, солбуйаа ччытынан федеральнай почтовай сибээс бухгалтерын Охлопкова Ульяна Егоровнаны бигэргэтэргэ.

5. Нам селотун баһылыгар (Корякин Д.П.), УУФПС начальнигар (Марков А.П.) Н.Е. Дьяконованы уонна У.Е. Охлопковаты Намнаабы Р(У)ОГС (Тарасова Н.И.) биэрэпиһи ыытыыга үлэни тэрийиигэ ыыталлырыгар уонна чэпчэтиилээх усулуобуйаны тэрийэллэригэр.

6. Арбын, Көбөкөн, Фрунзе, 2 Хомустаах нэһилиэктэрин баһылыктарыгар:

-нэһилиэктээҥи биэрэпис комиссиятын мунньаҕар биэрэпис ыытаа ччылар кандидатураларын бигэргэтэллэригэр уонна быстах кэмнэ биэрэпискэ үлэлиир дьон испиһэгин от ыйын 26 күнүгэр улуустаабы биэрэпис комиссиятын мунньаҕар түһэрэллэригэр;

-сурутууну ыытар быстах үлэһиттэри—боломуочунайы, кини солбуйаа ччытын, биэрэпис отделын сэбиэдиссэйин, биэрэпиһи ыытаа ччылары уонна кураторлары үөһээ аттаммыт нэһилиэктэргэ аныылларыгар, итини тэнэ нэһилиэнньэни биэрэпиһинэн хабыы кэмигэр массыыналарынан, мотуордаах оҥочолорунан хаа ччыйыахтаахтар;

-үөһээ аттаммыт үлэһиттэр командировкаҕа сылдьар кэмнэригэр бары наадалаабынан хаа ччыйалларыгар;

-нэһилиэнньэ ортотугар иһитиннэрии уонна өйдөтүү үлэтин ыытар инниттэн олохтоох телестудиялар үлэлэрин сөргүтэллэригэр.

7. Улуус баһылыгын солбуйаа ччы, дьаһалта тэрийэр-правовой управлениетын начальника И.Г. Лукинҥа:

-2002 с. атырдьах ыйын 21 күнүттэн балаҕан ыйын 10 күнүгэр диэри 1 №-дээх биэрэпис отделын транспорынан хаа ччыйарыгар;

-биэрэпиһи ыытаа ччылар Нам улууһун уһук сирдэригэр командировкаҕа баралларыгар ГСМ-нан хаа ччыйарыгар;

-2002 с. от ыйын 22 күнүгэр диэри болдьохто 1 №-дээх биэрэпис учаастагар «Быткомбинат «ООО дьиэтигэр телефону киллэриини хаа ччыйарыгар.

8. Бу дьаһал туолуутун контуруолун бэйэбэр хаалларабын.

Улуус баһылыга А.Н. ДЬЯКОНОВ

Модут. Бөтүҥ. Аппааны үрдүлэринэн салҕанан бара турар баһаардар кыайтараллара биллибэт. Сайыны быһа умайар чинчилээхтэр. Аппааны үрдүнээҥи баһаар Сэргэлээх аартыгар иҥиннэҕинэ эрэ салгыны соҕуруу диэки барар кыаҕын сүтэрэр.

Улуус олохтоохторо! Уоттан ураты сэрэхтээх буолуут!

И.Сивцев фотота

КЫТТЫҺАН ОТТУУР КЫАЙЫЫЛААХ

Көбиһии үтэнэ

Кыттыгастар: Бөтүҥ биир кырдьаҕас механизатора Баһылай Сидоров уонна Петр Пестряков

От оҕустарыытыгар Александр Кугданов сылдьар

Оту түгэхтэһии

Бөтүҥнэ «Ботто» диэн бааһынай хаһаайыстыбаны нэһилиэк биир ытыктанар киһитэ Василий Михайлович Макаров салайар. Тыа киһитин сиэринэн ынах сүөһүнү, сылгыны иитэр. Кыстатарга элбэх от наада. Ону бэлэмниргэ эрэлэ — өҥ Энгсиэлитин хочото.

Чаллаайы уҥуоргу өттүгэр Баҕайаанҥа Бөтүҥ дьоно-сэргэтэ өлбүгэ сир ыланнар оттууллар. Урут, колхоз-совхоз эрдэҕинэ манна механизированнай звено сайыны быһа оттуура. Билиҥҥи бааһынайдар баара эрэ биирдии, бэркэ байбыттар иккилии тракторлаах-тар. Онон Баһылай Макаров күүһү түмэн кыттыһан оттоохуну тэрийэн сыл аайы бэйэтэ да абыранар, дьон да абыраналлар.

Быйыл алта-сэттэ хаһаайыстыбаны кыттыһыннарда. Техниката суох өттүлэрэ хары күүһүнэн көмөлөһөллөр. Онон Баҕайааны оттоон бүтэрэн билигин Өлүөнэ Эбэбит биир улахан, мааны арыытыгар Баакыччаҕа көһөн киирэри бэлэмнэнэ сылдьаллар.

И. СИВЦЕВ

Чыыскалааччы Федя

Наһыалка көбиһиини түргэтэтэр

Түсүүт Ньургун

М.К. Аммосов төрөөбүтэ 105 сылын көрсө

М.К. АММОСОВ СИЛЛИЭЛЭЭХ, БУУРҔАЛААХ КЭМНЭРГЭ

М.К. Аммосов революционер-большевик, биллэр партийнай, государственнай деятель быһыытынан көстөр. Кини өссө училище үһүс кылааһыгар үөрэнэ сылдьан, общественнай-политическай өйгө-санааҕа иитиллибита.

Кини 1917 сыллаах Олунньутаах революция күннэриттэн ыла, революция суолугар үктэммитэ. Ити сыл кулун тутар ыйга РСДРП кэккэтигэр киирбитэ. Онон революция бастакы күннэриттэн ыла саха ыччатын ортотуттан үһүлүччү сиппит-хоппут большевик быһыытынан биллэн, Саха сиригэр советскай былааһы олохтоохуннга сабыдыаллаах киһинэн буолбута.

Биллэрин курдук, Саха сирин үлэһиттэрин ортотугар революционнай үлэни ыыппыт большевиктар Ем. Ярославскай, С. Орджоникидзе, Г.И. Петровскай революционнай үлэлэригэр Максим Аммосов саамай актыыбынай кыттыыны ылбыта.

М.К. Аммосов элбэх өрүттээх революционнай, общественнай-политическай үлэтин туһунан таб. Филиппов ыстатыйаларыттан уонна атын да матырыйааллартан биһиги ороҥуоммут үлэһиттэрэ аҕаан билсиһэн тураллар. Кини кэриэһин Саха норуота бүтүннүүтэ уонна Сибиир, Казах, Киргиз норуоттара барылара ытыктыыллар.

Революционер, большевик М.К. Аммосов Москваҕа, Саха сиригэр, Казахстаннга, Киргизияҕа, Сибииргэ тахсар сурунаалларга, хаһыаттарга суруйталаабыт үлэлэригэр үгүс ахсааннаах научнай, общественнай-политическай суолталаах баай литературнай наһилиэстибэни хаалларан турар. Белинскэй аатынан Дьокуускайдаах государственнай научнай библиотекаҕа Н.Н. Грибановскай оҥорбут библиографиятыгар М. Аммосов үлэлэрэ бүтүннүүтэ кэриэтэ суруллан турар.

Историяттан биллэрин курдук, 1918 сыллаахха, атырдьах ыйыгар Дьокуускай куоракка Советскай былаас суулларыллыыта. Колчак былааһын харанга күнэ сабардаабыта. Ити саҕана М. Аммосов тутуллан хаайыллыыта уонна Саха сирин тас өттүгэр, Сибииргэ көскө атаарыллыыта.

Кэпсээннэгэ сылдьарын курдук, хаайыллыыттары бороҥуоккка киллэрээри турдахтарына, М. Аммосов түрмэ олбуорун иһигэр уоттаах-төлөнөөх революционнай тылы эппитэ.

Онно I Үөдэй наһилиэгин киһитэ Егор Прибылых диэн хайа эрэ түбэлтэнэн баар эбит. М. Аммосов кининэн, бэйэтин улууһун киһитинэн, Хатырыкка билэр дьоннорутар, аймахтарыгар кескө бараары туран, илдьит ыыппыт: «Саная ргыы, куттана олорботуннар. Мин эргиллэн кэлиэм. Оҥорбут оҥоһуубун, саная-абыт саная-абын төрдүгэр тиэрдиэм» — диэбит.

М.К. Аммосов Хатырык наһилиэгин оччотооҕу ыччаттарыгар бэрт улахан сабыдыалы оҥорбута. Кини оннооҕор кэскө бараары туран — «Ыһан кэбиспит сиэмэм үүнүөҕэ» диирин курдук, кини төрөөбүт наһилиэгиттэн Г.И. Попов, Т.Н. Куличкин, Н.Н. Дорофеев, В.Е. Карамзин, П.Г. Охлопков курдук 1918-1923 сс. партия чилиэттэрэ, актыыбынай кыһыл партизаннар үөскээн тахсыыттара. Кинилэртэн үгүстэрэ Советскай былаас иһин хаарыаннаах сырдык олохторун биэрбиттэрэ.

Үрүҥ бандьыыттар Никольскайга үлтүрутуллан баран тобохторо быстанан Хайгыалааҕынан, Атара биэрэгинэн туораннар Дьаарбан Суутарыытыгар мустубуттара. Ити бириэмэҕэ М. Аммосов Лена устун агитационнай борохуотунан тиийэн кэлбитэ. Ити арыыга элбэх олохтоох наһилиэнньэ олороруттан, артиллерия уотун атын сиргэ туһаайтаран ыттаран бандьыыттары үүрдэрбит уонна наһилиэнньэтэ суох «Тыһаҕас сиэбит», «Бырдахтаах» диэн сирдэргэ сэрии уотун аһарга дьаһал биэрбит.

Максим Аммосов бэйэтин норуотун ити курдук истиҥник таптыыра, кинини кытта биир тыын сибээстээҕэ, норуокка эйэҕэс майгылаах.

В. НИКИТИН,
«КС» хаһыаттан, 1961 с.

Киһи — киһиэхэ

ДЕПУТАТ КӨМӨТӨ

Бүгүн мин эйиэхэ суруйар киһим Никольскайдаах «Сири туһаныы» музейын директора, улуус Ытык киһитэ, 1977 сылтан Россия Журналистарын Союһун чилиэнэ, Партизан, Никольскай наһилиэктэрин улуус Мунньаҕар депутаппыт Кривошапкин Георгий Ильич.

Кини быыбардаа ччылар туруорсар боппуруостарын улуус салалтатыгар тириэрдэр. Сессияҕа уонна бастаанай комиссия мунньахтарыгар наһилиэк интэриэстээх боппуруостарыгар сөптөөх быһаарыы, уураах ылылларын ситиһэр. Холобура, Партизан наһилиэгэр газ киллэриитин, оскуола тутуутун, детсад,, хомус дьиэтин о. д. а. туруоруллубут, этиллибит барыта тутатына туолан иһэр буолбатах. Кэпсэтиигэ боппуруостар да үгүстэр.

Депутат Георгий Ильич Никольскайдаах «Сир» музейыгар элбэх үлэни оҥортордо. Улууска сири оҥоруу, сиргэ үлэҕэ, землеустройство боппуруостарыгар аналлаах документаннар булуллан, саалаҕа көрдөрүүгэ, туһаныыга туруорулуннулар. Улууска бурдугу ыһыыны саҕалаабыт нуучча баанынайын хоно, 1922 сыллаах событиеҕа аналлаах документаннар, хаартыскалар, панно уруһуй ону тэҥэ музей экспозициятыгар саҥардан оҥоһууларо о. д. а. баар буоллулар. Улууска бурдугу үүннэриини саҕалаабыт Никольскайдаах музей тэриллиитин уон сылын, Сир күнүн, 1922 сыл бэс ыйын 22 күнүнээҥи событие 80 сылын туолууларын бэлиэтээһинин көҕүлээччинэн, биир тэрийээччинэн бу Никольскайдаах «Сир» музейын коллектива буолар.

Манна аах балаҕаны 1927 сыл алтынньы 7 күнүттэн тэрийэр туһунан Якутоблиском президиумун уураах тахсыбыт эбит. Ити документ Георгий Ильич национальнай архыыптан көрдөөн булан таһаарда, онон Нам улууһа быйыл бастакы культурнай-сырдатар тэрилтэ баар буолбута 75 сылын бэлиэтиэҕэ.

Депутаппыт наһилиэктэр үлэлэригэр, олохторугар ороҥуута, көмөтө итинэн эрэ буппэт. Баанынай хаһаайыстыбаларыгар чопчу этиилэрдээх (холобура, «Кураан содула улахан», «Бурдуктаах буолар үчүгэй») о. д. а. элбэх ыстатыйалары «Эҥсиэлигэ» суруйбута. Георгий Ильич саанырбыт киһи, ону аахсыбат, кэлэр-барар. Партизаннга сотору-сотору тиийэр: «билсиһэ барабын» диэччи. Кыаммат биирдиилээн дьоҥҥо көмөлөһөллөрүгэр туруорсар. Кини быһаарыллар боппуруоска сүбэтэ-амата өрүү баар.

2002 сыл ахсыннынытыгар улуус Мунньаҕын депутатыгар быыбар ыытылыыта. Онно Георгий Ильич Кривошапкины иккиһин туруорарга, биһиги бу музей коллектива саная-аахпыт. Георгий Ильич куруук маннык сүбэ-ама буолан, наһилиэктэр быһаарылла илик боппуруостарыгар күүһүн-күдэҥин харыстаабакка үлэлэһиэ диэн эрэллээхпит.

Розалия НИКИТИНА,
Никольскай

Аҕааччы туруорсар

ЭТИҢ ЭТТЭҐИНЭ ЭРЭ ХАМСЫАХ ДЬЫАЛА ДУО?

Биһиги дьиэ кэргэн Хатырыктан Нам селотугар көһөн кэлбиппит үс сыл буолла. Чаанынай дьиэбитин атыылаан Ленин уулуссаҕа баар уопсай дьиэттэн приватизацияламмыт квартираны атыыласпыппыт. Гаас плиталаах, кини ититэр ситимнэ холбоммут буолан олус абыраныыбыт, Хатырыкка олордохпутуна чох, мас булуутугар эрэйи көрөр этибит. Аны туран хамнас кырата, үлэ суоҕа, эбии дьарык көстүбэтэ эмиэ эрэй этэ. Манна, Намга кэлэн, киэҥ сиргэ үлэ-хамнас, эбии үлэ да көстөр эбит. Оҕолорбут чулуу учуутуоллардаах оскуолаҕа үөрэнэн абыраныллар, духовнай өттүнэн сайдалларыгар, эбии билиини-көрүүнү ылалларыгар оҕо тэриллэлэрэ элбэхтэр. Олортон биирдэстэрин аҕыннахха үтүө үлэлээҕинэн биллибит З.А. Тихонова салайар «Оҕо эйгэтин түөлбэтэ» буолар, манна мин үс оҕолорум дьарыктаналлар.

Ити курдук барыта үчүгэй буолуоҕун олорор дьиэбитигэр 8 №-дээх квартираҕа баар Рымановтар диэн ыалбыт олуйсан ыар мэнэй буолаллар. Бу дьон уопсай дьиэҕэ олоруу бэрээдэгин төрүт тутуспаттар, хаһан даҕаны подъезһы харбаабаттар, хомуйбаттар, дьиэ таһынааҕы территорияны ыраастаспаттар. Бу ыалга оҕо бөҕө мустар, табахтыыр, пиибэлиир сир оҥостоллор. Өссө улахан убайдара баарына улахан дьоннор, эҥин араас дьахталлар мустан арыгылыыр этилэр. Дьиибэтэ диэн күнүһүн суохтар, утуйан тахсаллар быһыылаах, киэһэ буолла даҕаны дьон сыныйанарын, утуйарын саҕана киирии-тахсыы саҕаланар. Маатырра-куутура, обургу кэпсэтилэр, охсуһуулар дьон сыныйалаҥын аймыыллар.

Кыһыҥгы ыйдарга бэйдиэ сылдьар ыттары тутан ылан дьиэлэригэр киллэрэллэр, тугу ґыналлара биллибэт. Маннык ыттартан сыстыганнаах ыарыы даҕаны тарҕанан сөп. Электричество иһин төлөбөтөхтөрүн түмүгэр предохранительнэй пробкаларын арааран быһан тураллар. Ону быһаҕы, отвертканы, эҥин араас тимири уган быһа холбууллар. Илэ хараҥынан шиккэ холбоной турар проводтар кытаран аҕай тралларын көрөн хаста да арааран турабын. Уопсай дьиэ комендана Кральдин Шариннын бу ыалга киирэн кэпсэтэн, сэрэтиһэн турабыт, туох да туһа суох. Маннык ыал итирэ-кутура сылдьан гааһы дьиэхтэрин, дьиэни олорчу да уматыахтарын сөп. Оччотугар бу 16 ыал хантан дьиэлэнэрий, ханна баралларый? Урут квартираларын хаста да умата сыспыт сурахтаахтара, ыаллар кэпсииллэринэн. Улахан уот турдаҕына оҕо-уруу, улахан да дьон былдьаныахтарын сөп. Ол иһин онно-манна сырыттахха, куоракка тиийдэххэ ол саная-ата-ооото үүйэ тутар.

Бу дьиэм — мин баар-суох баайым, манна эһэм М.Н. Тимофеев—Терешкин туһунан 20-чэ сыл муспут архыыбым, ийэм тыынныаҕар биэрбит хаартыскалара, эһэм Иркутскайга, Дьокуускайга, Москваҕа бэчээттэтэн таһаартарбыт кинигэлэрэ бааллар. Бу барыта итиннник эппиэтинэһэ суох, туох да бэрээдэк диэн толкуйа суох дьонтон сылтаан биирдэ күдэҥнэ көтүөн сөп. Ыалларбыт: «Рымановтар урукку ттан үнсэбит, көһөрөрүг диэн туруорсабыт да тойотторбут онно эрэ кыһаллыбаттар», — диэллэр. Мантан сылтаан барыта тангараһыт буоллубут, баһаар буолбатын туһугар күн аайы тангараттан көрдөһөбүт диэн сонньуйаллар.

Онон улахан иэдэн тахса илигиниэ бу кыһаҕаны төрдүттэн быһаардахха табыллар. Кэмниэ-кэнэҕэс туох эрэ улахан иэдээн таҕыстаҕына биирдэ дьыала хамсыах баҕайыта дуу? Маннык дьону ханна эрэ ойдом турар дьиэҕэ көһөруохха сөп, биитэр сокуон хараҕынан атын дьаһалы ылыахха дуу?

Истэр тухары республикаҕа да, биһиэхэ даҕаны дьон өлүүлэрэ баһаардар тахса тураллар, итиннтэн олус диэн дьиксинэбит. Эмиэ да правовой судаарыстыбаны олохтуубут диибит, ол эрээри көнөтүнэн олорор дьон модьуйуутун, туруорсуутун, көрдөһүүтүн ким да ылыммата тоҕо сүрэй? Онон түмүкпэр олохтоох дьаһалта маныаха сөптөөх быһаарыыны ылалларыгар, биһиги кыһаҕабытын дьаалатынан ыыппаттарыгар көрдөһөбүт.

Дмитрий УСОВ,
Нам сэл.

Д. Усов «Маннык дьону ханна эрэ ойдом турар дьиэҕэ көһөрүөххэ сөп» диэн суруйар. Милиция начальника, подполковник П.А. Зырянов «Бу ыалга участковай уполномоченнай куруук сылдьар, бэрэбиэркэлиир, дьону дьиэлэриттэн үүрэр ыарахан, суут нөҥүө эрэ үүрүөххэ сөп, дьыаланы суукка биэрэргэ элбэх документ хомуйсуохтарын наада» диэн хоруйдаата. Улуус прокурора М.И Шапошников «Олохтоохтор суукка сайабылыанньа биэрэр бырааптаахтар, сөптөөх документаннары—баһаарынайтан, милиционеттан о.да. справкалары хомуйан сайабылыанньа, быһаарыы суруйуннар» диэн эппиэттээтэ. Участковай уполномоченнайдар отделларын начальника, милиция капитана Р.Д. Ефремов «Бу ыал инбэлиит оҕолоохтор, онон дьиэлэриттэн сокуон хараҕынан кыайан таһаарыллыбат» диэтэ. Ленин уулусса 13 №-дээх дьиэтин комендана К. Шарин «Урут суукка дьыала тэрийэн биэрэ сылдьыыппыт, инбэлиит, тулаайах оҕолору кыайан үүрбэппит диэбиттэрэ, уруккуттан үнсэбит, үүрэ сатыыбыт да кыайбаппат» диэн хомолтотун биллэрдэ.

Рымановтарга участковай эрэ сылдьан бэрэбиэркэлиир, көрөр-истэр буолбатах, Нам селотун дьаһалтата бу ыалы сүрүн контуруоллаа ылан уруккуттан үлэлэһэр. Ол туһунан Нам селотун баһылыга Д.П. Корякин маннык иһитиннэрдэ: «Д. Усов туруорсар проблемата Нам селотугар сонун буолбатах. Намҥа уопсай дьиэлэргэ барыта 1273 квартира баар, онно село 53 ыарыыһана, ол эбэтэр 4314 киһи олорор. Маны таһынан иһэр-аһыыр ыаллар ахсааннара 46, 1750 кыаммат дьиэ кэргэн олорор, олоҕурбут алкоголик буолан учуоҕка турар киһи ахсаана 134, ол иһигэр 22 дьахтар. Арыгы иһэр дьиэ кэргэн ахсаана 33, ол ыалларга 68 оҕо баар.

Рымановтар дьиэ кэргэттэрэ «кутталлаах бөлөхчө» киирсэр. Аҕалара В.А. Рыманов 4 оҕолоох, огдообо, бастайаннай үлэтэ суох, быстах үлэтэ эмиэ суох. Улахан уоллара Вадим Хаҥалас улууһугар олорор, Владик—оҕо эрдэҕиттэн инбэлиит, Наташа уонна Володя дьиэлэригэр үөрэнэллэр.

2000 с. ахсыннны 23 күнүнээҥи Нам улууһун дьаһалтатын КДН комиссиятын быһаарыытынан бу ыал дьиэ кэргэн киинин хонтруоллугар киирбита. Кинилэри куруутун дьаһалта комиссията, ис дьыала отдела, үөрэх управлениета, дьиэ кэргэн отдела көрө-истэ, хонтруоллуу сылдьаллар.

Рымановтар кыаммат ыал ахсааныгар киирэр буолан государстводтан куруук бородуукта нан, таҥаһынан гуманитарнай көмө ылаллар. Сайыҥҥы кэмҥэ оҕолор аһылыгынан хааччыллаллар, лаагыырга сылдьаллар.

Д. Усов Рымановтары уопсай дьиэттэн таһаарар туһунан боппуруос көтөҕөр. Рымановтар квартиралара ГУ ЖКХ балансыгар турар. ГУ ЖКХ Рымановы кытта олорор дьиэни наймылыыр туһунан дуогабар туһэрсибит, маны таһынан олох-дьаһах-коммунальнай өҥөну оҥорор туһунан дуогабар туһэрсибит. РСФСР олох-дьаһах кодексын 89 ыстатыйатынан «Олорор дьиэни наймылааһын туһунан дуогабар» көтүрүллүөн сөп. Маны тэҥэ «Олорор дьиэттэн таһаарыы туһунан» 90-с ыстатыйаҕа олоҕуран сокуон быһыытынан уопсай дьиэттэн таһаарыахха сөп. Дьиэттэн таһаарыы (үүрүү) суут нөҥүө буолар. «Олорор дьиэни наймылаһыы дуогабарын көтүрүү туһунан» РФ гражданскай кодексын 687 ыстатыйатыгар олоҕуран дуогабары болдьоҕун иннинэ көтүрүөххэ сөп. Онуоха икки төрүөт баар буолуон сөп:

а) 6 ый устата квартира иһин төлөбүргэ иэс;

б) наймыласпыт киһи квартираны алдьаппыт эбэтэр буорту гымыт буоллаҕына.

Дуогабары көтүрэргэ атын төрүөттэр суут бэрээдэгинэн олох-дьаһах законодательствота дэнэллэр.

Биир уопсай дьиэҕэ олорор ыал быраабын уонна интэриэстэрин куруук кэһии—олох-дьаһах законодательствотыгар наймылаһыы туһунан дуогабары көтүрэргэ традиционнай төрүөтүнэн буолар.

Бу түбэлтэҕэ Рымановтар квартиралара ведомственнай, ГУ ЖКХ балансыгар турар. ГУ ЖКХ олорор дьиэни наймылаабыт тэрилтэнэн буолар.

Үөһэ этиллибит РСФСР олох-дьаһах кодексыгар уонна РФ гражданскай кодексыгар олоҕуран ГУ ЖКХ Рымановтары суут нөҥүө квартираларыттан үүрүөн сөп. ГУ ЖКХ маннык практиканы ыытар. Быйылгы сылга Нам улууһугар мировой судьуйанан дьиэни наймылаһыыга 14 гражданскай дьыала көрүллүннэ. Дьыалалар сүрүннээн квартира иһин төлөбүр кыаллыбатаҕыттан тэриллибиттэр, иэс суумата 142319 солк.»

«Электричество иһин төлөбөтөхтөрүн түмүгэр предохранительнэй пробкаларын арааран быһан тураллар» диэбит Д. Усов. «Таһыныаҕы ыаллара биһиэхэ үнсүбүттэригэр үлэһиттэрим тиийбиттэрэ уоттара арахсан турар этэ, арааһа төлөөбөтөхтөрүн иһин арааргыттара буолуо, онон уот арахсан турар буолан туох да миэрэ, сэрэтии ылыллыбатаҕа» диэн ОГПС-18 начальника И.В. Колпашников эттэ.

Нам селотун баһылыгын солбуйааччы Т.А. Кондратьева этэринэн, аҕалара ЖКХ-ҕа үлэлииринэн иэһин быһалыы тутан испиттэр. Ол эрээри быйылгы сыл бастакы аҥарыгар квартира иһин төлөбүргэ ГУ ЖКХ-ҕа 1517 солк. 80 харчы иэстээхтэрин туһунан ГУ ЖКХ справка биэрбитэ.

Маннык ыал бэйэлэрэ олохторун айгыраталларын таһынан атын дьону иирдэллэр, ол курдук, сурукка этиллибитинэн, дьиэлэригэр дьон мустан иһэллэр-аһыыллар. Арыгылыыр ыалга мустар киһи ахсаана ууга тааһы бырахтахха круг тахсарын курдук улам улаатан, элбээн иһэр. Рымановтар куруук арыгылаан, күлүгэннээн милицияҕа түбэһэллэр эбит, улахан уол Вадим (1976 с. төрөөх) общественнай миэстэҕэ итирик туруктаах сылдьыы иһин уонна быстрахай күлүгэннээн иһин 1996 с. иккитэ, 1999 с. биирдэ, 2001 с. үстэ милицияҕа түбэһэ сылдьыбыт. 158 (быстрахай күлүгэннээн иһин) уонна 162 (общественнай миэстэҕэ итирик сылдьыы) ыстатыйаларынан миэрэлэнэн ыстараапта ммыт. Кыра уол Владик (1979 с. төрөөх) 2001 с. 158 ыст. миэрэлэнэн 100 солк. ыстараапта ммыт. Онтон аҕалара Владимир (1957 с. төрөөх) 1991 с. биирдэ, 1992 с. биирдэ, 1994 с. биирдэ, 1995 с. биэстэ, 1996 с. биирдэ, 1998 с. иккитэ, 1999 с. иккитэ, 2000 с. үстэ, 2001 с. үстэ милицияҕа түбэспит.

Аны туран Рымановтар арыгылаһынынан эрэ мунурдаммакка аһыыр иннриттэн уораллар-талыыллар эбит. Ол курдук, Вадим 1995 с. 144 ыст. 2 ч. (уоруу) сууттанан 3 сыл условно миэрэлэммит. Онтон 1996 с. эмиэ 144 ыст. сууттанан 2 сыл 6 ый кытаанах режимнээх колонияҕа олоро сылдьыбыт. ИДьУО следователэ, милиция капитана Н.Н. Назаров иһитиннэрбитинэн, бу дьыл олунньу 6 күнүнээҥи түүн Владик уонна Вадим Нам 1-кы №-дээх орто оскуолатын кладовкатыттан 7 куул маннай куруппа, 1 куул бурдук уоран атыылаабыттар. Манна сөп буолбакка олунньу 15 күнүгэр Октябрьскай уулусса 18 №-дээх дьиэтин кладовкатыттан 1 куул бурдук, 2 куул саахар, эт, балык уорбуттар. Дьыалалара силиэстийэлэнэ сылдьар. Онтон аҕалара Владимир таҥас уоран бу дьыл бэс ыйыгар сууттанан условнай миэрэ ылбыт.

Силиэстийэ бара турар кэмигэр кыра уолларын Владигы Дьокуускайдаах психоневрологическай диспансерга психиатрическай экспертизаҕа ыыппыттар. Диагноһа «Врожденное интеллектуальное недоразвитие в форме олигофрении в выраженной степени дебильности, ДЦП» диэн буолбут. Онон Владик инбэлиит буолан бу ыалы дьиэлэриттэн үүрэр күүмэҕэйин, олох да кыаллыбатын туһунан этилиннэ.

Хомойуох иһин, Рымановтар курдук ыаллар биһиги улууспутугар аҕыйаҕа суохтар. Ханнык баҕарар уопсай дьиэҕэ Д. Усов курдук «ыалларбыт баһаары ыытыахтара» диэн куттана олорор киһи элбэх. Онон бу Ленин уулусса 13-с №-дээх дьиэтин эрэ иэдээнэ буолбатах...

Матырыйаалы бэлэмнээтэ
В. РЫКУНОВА

ДЬОКУУСКАЙГА НУУЧЧА ГАРМОШКАТЫН ФЕСТИВАЛА

Кэрэ эйгэтигэр

Бэс ыйын 18-19-20 күннэригэр республика столицатыгар «Играй, душа моя — гармонь сибирская!» — диэн Сибиир уонна Дальнай Восток регионун телефестивала кэрэхсэбиллээхтик буолан аастыта.

Норуот таптыыр, сэргиир «Играй, гармонь» телевидениенан биэриини 1985 с. Сибиир биллэр гармониһа Геннадий Дмитриевич Заволокин Новосибирскай куоракка региональнай киинэ тэрийэн, бэлэмнээн устан Россияны биир гына кэрийэн ыытара. Бу үлэтигэр анаан бастакы сьеһи музыканнарга онгорбута уонна иллюстрациялаах үүнүгэй хаачыстыбалаах сурунаалы, нуталаах хомуурунньуктары таһаартарар этэ.

Россия дэриэбинэтигэр гармошка, баян, инструментальнай, тыастаах-уустаах ансамбллар тиллэн, тыһаан баартара, самодеятельность сэргэхсийбитэ, нуучча фольклоругаромуктар интэриэстэрэ саналыы күөдьүйбүтэ, элбэх санга талааннар, ырыаһыттар, ол иһигэр Надежда Кадышева ансамбла аатырбыта, суон сураҕырбыта.

Убай-быраат Геннадий уонна Александр Заволокиннар профессиональнай музыканнар, педагогтар уонна культуура биллиилээх үлэһиттэрэ умнуллан эрэр гармошканан сирэйдээн, нуучча народнай ырыатыгар, частушка уонна пляска жанрдарыгар үгүс элбэх үлэни ыытан, анал телебиэрии да онгордор, фольклору тарҕатыыга, үөрэтиигэ дириҥ силистиэх, элбэх сыаллаах үлэни ыытыы дойду таһымыгар улаханнык тиийбэтэ, Заволокиннар курдук деятеллэри бэчээккэ да, телевидениеҕа да өйүүрөйдүүр пропагандистары тоҕо эрэ көрдөрбөтүлэр, бэйэлэриттэн ураты.

Ол гынан баран, саҥа үйэҕэ төһө да электроннай музыка баһылаатар, народнай музыка, народнай толорор (исполнительскай) культуура уонна любителлэр самодеятельностара сиҥ биир норуокка чугас, күндү уонна сэдэх диэххэ наада. 1992 с. Г. Заволокин бэйэтин биэриитин Мирнэйгэ кэлэн устубута оруобуна 10 сылын туолуута быйыл Саха сиригэр гармошка фестивала нуучча государствотыгар холбоһуубут 370 сылыгар сибээстээн буолан ааста.

Фестивалы бэлэмнээбиттэр А. Е. Кулаковскай аатынан РНМК, тэрийбит региональнай фестиваль директора Екатерина Ощепкова уонна толорор директор Саргылана Адамова, режиссер Евгений Охлопков, салайаччылар Кулаковскай Киинин директора С. Григорьев, В. Ядреев, С. Хон уо. д. а.

Фестивальга талар тур олустыгааһыннаахтык, уустук усулуобуйаҕа барбытын бэлиэтиир наада. Ол курдук 10 ч. сарсыарда мустубут кыгтааччылар «Кыайыы 50 сыла» саҥа спортюмплекска түүн 02 ч. диэри итиигэ ыгыччы симиллэн, өрааһаабакка, бэрт уһуннук кэтэһэн, киэһэ 19 ч. биирдэ айаннаан көтөн кэлбит Анастасия, Захар Заволокиннар айар бөлөхтөрүн уруйдаан-айхаллаан көрүстүбүт.

Тэрийээччилэр этэн аастыбыттарыынан барыта 400-чэкэ киһи 150-са нүөмэри бэлэмнээн аҕалбыттыттан бириэмэ ыгымынан сорохтору быстахтык иһиттилэр. Онно көрдөххө, 5-6 оркестр, инструментальнай ансамбль араастаһа, 10-тан тахса вокальнай ансамбллар үүнүгэй уонна үрдүк таһымнаах оонньоон, ыллаан сөхтөрдүлэр. Кинилэрбыыстарыгар музыкальнай оскуола оҕолоругар биирдиилээн араас таһымнаах баянистар, кырдьаҕас ветераннар, аҕыйах инбэлиит, 2-3 дьахтар гармошкаһыттар, частушкаһыттар араастара, нуучча ырыатын ансамбллара, ордук Ленскэй куорат, Хаҥалас, Өлүөхүмэттэн 2, Дьокуускайтан 5 ансамбль, 3-4 саха дьахталларын ансамбла, ол иһигэр «Тойук» уонна М. Павлов ансамбла сахалыы ыллаан кыттыбыттара, кинилэрбары биллэр, опыттаах, кырдьаҕас лауреат, дипломант ансамбллар буолан, тэҥнэ турууласпыттар.

Фестивальга Наталья Трапезникова, Сергей Попов, урукку дипломант Роберт Васильев, улуустартан элбэх баянист-любителлэр, гармошкаһыттар кытыннылар. Хотуулуустартан Томпо, Муома, Орто Халыма, Аллайыаха, Верхоянскай, Эдьигээн 1-2-лии киһиэн кытыннылар, аҕыйах биирдиилээн толорооччу талыыны ааста, кинилэр ортолоругар гармошкаһыт Михаил Петров Аппааныттан, частушкаһыт Елизавета Олесова, Намтан Борис Тараховскай вертолетунан көтүү уһуллуутугар, Е. Олесова М. Петровтуун теплоходунан устууга түбэспиттэрэ.

Биһиги делегациябытыгар 11 киһи ортотугар өрсылларгa оройуонна нуучча ырыатын, частушкатын кулуун сценатыгар пропагандалаабыт Светлана Данилова, Раиса Байрак, Анна Ефимова, Феодосия Лукина, Ольга Новгородова, эдэрчи ырыаһыттар Марина Усова, Вера Тухканен, биллэр музыкант Григорий Егоров сырыттылар. Оройуон самодеятельноһын биллэр тэрийээччитэ, баянист, мелодист, ырыаһыт ветеран учуутал быт Егор Гаврильевич Сысолятин бэлэмнэнэн баран, спонсорбулбакка, барсыбатаҕа уонна уонна 2 №-дээх «Долгуяна» оҕо садын вокальнай ансамбла бэлэмнэнэн баран, кэккэ биричиинэлэриэнэн кыттыбатаҕа кэлин көрдөххө, сөп курдук эбит.

«Играй, гармонь» телебиэрии сүрүн геройдарын — эдэр Заволокиннары, кинилэр «Частушка» ансамбллараһын норуот бары кэрэхсиир, таптыыр буолан, куоракка, улуустарга ажиотаж (күүрүү) улаханэбит, биирдэ эрэ буолбут фестиваль 2-3 күннээх концертара өссө аҕыйах эбит, маныаха улуустарга олорор нууччалар национальнай общиналарын интэриэстэрин эрэ буолбакка, араас омук сөбүлээн истэр, оонньуур гармошката, баяна, атын да народнай инструменнары көрдөрөр, сэргэхситэр фестиваль тэриллэрэ наадатын бары көрдүбүт, биллибит.

Саха сиринэ гармошкаһыттара, ырыаны таптааччылара кэлбит комиссияны элбэхтэринэн сөхтөрдүлэр. Ол гынан баран, бу боростуой фестиваль буолбатах, телевизионнай биэрии буолан, элбэх соругу, сыалы биирдэ хабар туспа сокуоннардаах уонна көрдөбүллэрдээҕин А. Г. Заволокина быһаарарыгар: 17 сыл пропаганда лаабыт жанрыгар саҥаны, сонуну, урут көстүбэтэҕи-иһиллибэтэҕи көрүөм-истиэм этэ диэн сохутта. Онно сахалар Лена долгунун, Сахаҕыт сирин хоһуйан, бэйэҕит музыкальнай фольклоргутун толорун диэн саайда. Биһиги нууччалыы ырыа конкурсугар, частушка, гармошка жанрыгар эрэ кыттабыт диэн барбыт дьон соһуйдубут, ким да хомустаабата, дүҥүрдэммэтэ, биир да музыкальнай кыра ансамблыынан сахалыы бэлэмнэммит делегация суох эбит, аҕыйах сахалыы соло ыллаан, хата биһирэннилэр эрээри «Играй, гармонь» телефестиваль нуучча фольклорун пропагандалыыр, гармошка тула нэһилиэнньэ араас араҥаларын түмэр; нуучча норуот быһыытынан туох уратылаҕын көрдөрөр уонна пропагандалыыр соротох телебиэрии.

ОРТ, РТР, НВК таһаарар телебиэриилэригэр норуоттар фольклордарын, культуураларын, искусствотын пропагандалыыр биэрии кэлин 10 сылга суоҕун кэриэтэ, арай НВК театрдары, эстраданы хам-түм көрдөрөн аахара аҕыйах. Иллэҥсийбит норуот ыллыыр-туойуон баҕарар да, фестивальбыт дэҥ көстөр буолта, норуот улуруутугар тэппитэ сымыйа буолбатах. Ол курдук Хотугу народностар, сахалар, нууччалар, атын омуктар фольклордара тус-туспа үөрэтиигэ эрэ буолбакка, пропагандаҕа наадыйар кэмнэрэ кэллэ.

Олбуорбутугар французскай, американскай, немецкэй культуура кэлэн тоҥсуйа турдаҕына, биһиги бэйэбит эрэ фольклорбутун буолбакка, өссө нуучча, хотугу омуктар культуураларын оскуолаттан үөрэтэн, сыстан баран, сэмэйдик да буоллар ылсан пропагандалыырбыт олох ирдэбилэ буолбутун өйдүөххэ. Ол иннитэн быйылгы улахан үбүлүөйбүтүн — Намҥа бастакы кулуун тэриллибитэ 70 сылыгар уус-уран самодеятельность фестивалыгар омуктар фольклордарын киллэрэн туран, түөлбэнэн үлэни сэргэхситэр уолдьаста. Фестиваль Балаһыанньатыгар гармошка, частушка, хоровод,, пляска, өссө эстрада жанр быһыытынан хабыллыыр баҕарыам этэ.

Улуус любитель музыканнарыгар аналлаах туспа тэрээһиннэр барбатахтара ыраатта, нэһилиэктэр гармошкаһыттара, баянистара профессионалларга баһыйтаран, сыалы биирдэ буолар «Кыһыны атаарыыга» суолта биэрэн, үчүгэйдик тэринэн кыттыбаттар, онно кулууптар болҕомтолорун уурбаттар. 1999 с. М. С. Павлов «Играй, гармонь» конкурсугар үксүн анал үөрэхтээх баянистар кыттан кыайталаабыттара.

Олохтоох музыкальнай оскуолалар салайааччылара Н. Н. Атласов, Н. Н. Пестряков, В. Ф. Орлов, А. И. Татаринов, С. И. Слепцов нэһилиэнньэ ортотугар любитель музыканнары кытта үлэҕэ новруускаларыттан ордон дьарыктаммыттар, баҕалаахтар да аҕыйахтар, сорох сирдэргэ суохтара музыкант сэдэх идэ буоларын туоһулуур. Аныгы ыччат музыкальнай оскуола кэнниттэн дьарыктанар интэриэнэсүтүгэр, атын идэни эккирэтэр, опыттаах преподавателлэр кадровай политикаҕа сүрүн болҕомтолорун уруруохтаахтар.

Нэһилиэктэргэ баар музыканнар Меркулов А. П., Зырянов В. А., Сысолятин Е.Г., Заровняева А. З., Тараховскай Б. А., Третьяков В. И. төлөнөрө буоллар олохтоохтортон 1-3 киһини эрчийиэ, үөрэтиэ этилэр, ол иһигэр атын инструменнарга эмиэ. Онуоха бэйэтэ да төрүттүгэн кыра окладтаах баянистарга оччоттон баччаҕа диэри төлөбүрэ суолтатыгар эрэ бэрт айдаанынан төлөнөртөлөммөт буолан дьону тэйитэр, сороҕор кэлэтэр.

Музыканнар айар үлэлэрин туһунан суруйдахха өссө элбэх интэриэһинэй чахчылары төһө баҕарар булуохха сөп. Ол туспа кэпсэтии. Духуобунас, чөл олох тирэҕэн турар кэмигэр иллэҥ кэми туһалаахтык атаарыы суолтата үрдүүрүн умнуман.

Оройуонна аҕыйах тарбахха баттанар нууччалыы ыллыыр-уҥкуулуурактыбыыстарбыт: кэргэннии А., К. К. Константиновтар, хормейстер М. М. Ядрихинская 1 Хомустаахтан, Надежда Неустроева Үөдэйтэн, М. Оконешникова Партизантан, Сысолятин Т. А., Пестерева Л., Бучугасова И. И., Данилова С. М., оркестр салайааччылара Н. Н. Атласов, Н. Н. Пестряков, хормейстер Ф. Г. Корякина, Бөтүнтэн К. К. Эверстов, Модуттан Д. Колесов, Е. Е. Орлов Көбөкөнтөн, Н. Замарацкая Таастаахтан мантан антах өссө күүскэ ылсан, нуучча народнай, советскай, эстраднай ырыаларын пропагандалыыллара, истээччи дьүүлүгэр таһаараллара эрэйиллэр.

Улууска олорор аҕыйах омуктарбытын общинаҕа түмэн, общественнай олохха күүскэ кытыннаран, аныгыбыынай позицияҕа аҕаларга культуура тэрилтэлэрэ урукку туора турбакка, интернациональнай, патриотическай тыыннаҥа улахан суолта уурулларын учуоттаан, үлэлиилэригэр ситиһиилэри баҕарыам этэ.

Ф. Н. ЛУКИНА

ГИБДД иһитиннэрэр

«КОНТРОЛЬ ТРЕЗВОСТИ» ОПЕРАЦИЯ

Атырдьах ыйын 1 күнүттэн атырдьах ыйын 10 күнүгэр диэри «Контроль трезвости» диэн операция ыытыллар. Бу операция ис дьыала министерствотын ГИБДД управлениетын тэрээһин мероприятиеларын олоххо киллэрэр, сатыы дьон уонна итирик туруктаах суоппардар суол быһылаанын таһааралларын сэрэтэр иннитэн ыытыллар.

Операция кэмигэр маассабай информация средстоларынан ыытыллыбыт үлэ туһунан сырдатыы буолуоҕа. Автопредприятиеларга, коллективнай хаһаайыстыбаларга «Уруулга итирик туруктаах олоруу», «Итирик сатыы киһи» диэн темаларга бэсиэдэлэр, лекциялар буолуохтара. Суолга итирик туруктаах сатыы дьону уонна суоппардары бэрэбиэркэлээһин күүһүрүөҕэ, сатыы дьон суол бараабылатын тутуһуулаҕар, суоппардар сэрэхтээх буолуулларыгар ураты болҕомто уурулуоҕа.

2001 сылга «Контроль трезвости» диэн операция ыам ыйын 1-10 күннэригэр ыытыллыбыта. Операция кэмигэр суол бараабылатын кэһэн барыта 73 киһи тутуллубута, ол иһигэр транспоры итирик туруктаах сылдьан ыытыы иһин 13, водительскай дастабырыанньата суох ыытыы иһин 10, транспорт скороһын үрдэтии иһин 9, транспоры обгоннааһын бараабылатын кэһии иһин 5, атын транспорта суолу биэрбэтэҕин иһин 4 киһи. Икки сатыы киһи суол бараабылатын кэһэн, 4 киһи КоАП 162 ыст. миэрэлэммитэ.

В. РЫКУНОВА,
ГИБДД штатыы таһынан инспектора

ИҢИРЭЭХ ТЫЛЛАР

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһээбин **ОХЛОПКОВ ИЛЬЯ ЕГОРОВИҺЫ** 50 сааскын туолар үөрүүлээх күнүгүнэн ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит!

Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныыҥ, амарах сыһыаныҥ, уҕараабат тапталыҥ иһин махтанабыт, бары Эйигин таптыыбыт, эйигинэн киэн туттабыт.

Күндү киһибитигэр баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, үлэн-хамначыҥ тахсыылаах буоллун, олоҕуҥ өрүү дьоллоох буоллун. Сырдык эрэ сыдьаайдын, дьол эрэ тосхойдун!

Кэрэниҥ, кыргыттарыҥ, кутталлаах, сиэниҥ

БИЛЛЭРИИЛЭР-РЕКЛАМА

Болҕойуут! Болҕойуут! Болҕойуут!

УБААСТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО!

Нэһилиэнньэҕэ баҕа өттүнэн страховкалааһыны ыытарга «Аргысмедстрах» фирма лидер быһыытынан Республикаҕа киэҥник биллэр. Самаан сайыммыт саамай түбүктээх кэмигэр, от-мас үлэтин, сиҥаһын үгэнигэр кылгас кэмнээх (3 ыйдаах дэнтэн-оһолтон страховкалааһын) киэҥ далаһыннаах акциятын ыытар.

Бу полис суолтата тугуй?

Орто дойдуга араас буолар. Киһи көһүппэтэх өттүттэн дэҥ-оһол, алдьархай тахсан олоххор оҕуостарыахха сөп. «Аргысмедстрах» оһолтон-дэнтэн страховкатын полиһын баара-суоҕа 85 солк ылан, доруобуйаҕыт эмсэҕэлээтэҕинэ, эһигини 10 тыһ. суума иһинэн ботуччу көмөҥу ыларгытыгар дьаһаныҥ диэн ыҥырар!

«Аргысмедстрах» фирма эһиэхэ дурда-хахха буолуоҕа, алдьархайтан араҥаччылыа!

Эҥиэхэ, уйгу-быйаҥ олоҕу баҕарабыт! Этэҥнэ буолун!

Боппуруостаргытын манныкааҕыстан ыйыталаһыҥ: Нам сэл., УПК дьиэтэ А.В. Никоноваҕа, 22-2-30 тел.

Болҕойуут! Болҕойуут! Болҕойуут!

БИҺИГИ УЛУУСПУТ КИИНИГЭР ПЕКИН КУОРАТ МЕДИЦИНСКЭЙ КИИНИН ВРАЧТАРА ЦЗО ЯНЬ ШЭЙ УОННА ВАНЬ ВЕЙ ВЮЙ КЭЛЭН НЭҺИЛИЭНЬЭНИ ЭМТИИ СЫЛДЬАЛЛАР.

Кытай врачтара пульс нөҥүө организм уопсай туругун быһааралларын, иннэнэн, кытай баанкаларынан, массааһынан уонна түөннээһининэн манныктарыылары эмтиилэр:

— остеохондроһу, ревматизмы уо.д.а.;
— гипертонияны, стенокардияны, аритмияны уо.д.а.;
— невралгияны, эпилепсияны уо.д.а.;
— куртах рагын, гастриты, холециститы уо.д.а.;
— пиелонефриты, простатиты, климаксы, импотенцияны, уо.д.а.;
— иити туппат буолууну, невроһу, тымныйыыттан ыарыылары уо.д.а.

Итини тэҥэ «Спасатель сердца», «Пластырь лекарственный (магнитотерапия)» курдук эмтэри атыылыыллар.

Эмтэнии курсун болдьоҕо 7 күн, өскөтүн 3 курсу барар буоллаххына эмтэнии өссө кэдьүүстэнэр.

Кытай врачтара Нам сэл., быткомбинат дьиэтигэр, 2-с этээскэ от ыйын 29 күнүттэн, сарсыарда 8 ч. киэһэ 8 ч. диэри ыарыһахтары приемнууллар.

Улуустааҕы киин балыыһа

Продается мотоцикл «Урал» в хорошем состоянии, техосмотр за 2002 г. пройден. С учета снят.

Конт. тел. 2-18-70, 2-14-17, обращаться после 18 ч.

Считать недействительным утерянный паспорт серии 98 01 № 151565, выданный Намским УОВД 14.11.2001 на имя Яковлева Валентина Егоровича.

1967 сыллаах төрүөх, I группалаах инбэлиит, Партизан олохтооҕо Халдеев Иван Гаврильевич аатыгар бэриллибит пенсионнай дастабырыанньа сүппүтүнэн дьиҥэ суоҕунан ааҕыллар.

Ветераннар улуустааҕы сэбиэттэрэ үлэ, тыыл ветерана, «Бочуот знака» орден кавалера

БОБРОС
Елена Семеновна

өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэнэриэгэр, хос сиэнэриэгэр кутурҕанын тиэрдэр.

Бөтүн нэһилиэгин олохтооҕо, үлэ, тыыл ветерана, «Бочуот знака» орден кавалера

БОБРОС
Елена Семеновна

үйүн ыарахан ыарыыттан өлөн туораабытынан аймахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьоҥугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Кыргыттара, уолаттара, кийииттэрэ, кутуөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ

Бөтүн нэһилиэгин дьаһалтата, ветераннарын сэбиэтэ "Бочуот знака" орден кавалера, улуус, нэһилиэк бастыҥ ыанныыксыта, үлэ, тыыл ветерана

БОБРОС
Елена Семеновна

үйүн ыарахан ыарыыттан өлбүтүгэр оҕолоругар, сиэнэриэгэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Тапталлаах ийэбит, эбэбит үлэ, тыыл ветерана, Кэбээйи улууһун бочуоттаах киһитэ, Салбаннан, Сиэттэттэн төрүттэрэх

ИВАНОВА
Елена Григорьевна

102 сааһыгар б.дь. от ыйын 23 күнүгэр күн сиригэр барбытынан бары биир дойдулаахтарыгар, аймахтарыгар биллэрэбит.

Оҕолоро, кийииттэрэ, кутуөттэрэ

Дьоммутугар Михаилга, Георгийга, Иванҥа, Николайга, Марианнаҕа, Мариҥа, кинилэр дьиэ кэргэттэриэгэр тапталлаах аҕалара, эҥэлэрэ. Аҕа дойду улуу сэриитин кыттыыларыгар, биһиги кырдьаҕас кутүөппүт

РУМЯНЦЕВ
Иннокентий Михайлович

үйүн ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Дьяконова М.Е., Бугаевтар, Иннокентьевтар, Слепцовтар, Васильевтар

Нам улууһун дьаһалтата, улуус мунньаҕа XX үйэ бастыҥ бурдук үүнээччитэ, спортсмена, үлэ ветерана

СТЕПАНОВ
Петр Петрович

хомолтолоохтук өлбүтүнэн кини дьиэ кэргэттэриэгэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Улуус дьаһалтата, Улуус мунньаҕа

РЕДАКТОР Э.Т. Г.К. ЭВЕРСТОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — **21496**; ; бухгалтерия — **21332**; факс — **21332**; **"НАМ" ТРК** — **21632**; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционнай издательскай система — **21141**

Тэрийэн таһааараччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстоларын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональнай управлениетыгар регистрацияламмыт нүөмэрэ — **Я 0085.**

Сурукка аккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕакиирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

***"ЭҺГСИЭЛИ"* - Нам улууһун хаһыата.**
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложнай уул. 2.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талылынна уонна таҥылынна "Эҥсиэли" хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга "Сахаполиграфиздат" НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лист.
Индекс — ***54889***. Тираһа — 1694
Бэчээккэ илии баттанна —12:00 ч. 26.07. 2002
Сакааһын №-рэ —89